

NOORD-BRABANDER.

De uitgaaf van dit blad geschiedt driemaal 's weeks, en wel *dingsdays, donderdays* en *saturdays*, en wordt *franco* toegezonden tot de naastbij gelegen postkantoren, voor den prijs van f3 - 50 voor 3 maanden. Men kan zich altijd laten inschrijven op alle postkantoren en bij de voornaamste boekhandelaars. Voor deze stad en omliggende plaatsen, van waar hetzelfde bij de uitgevers wordt afgehaald, is de prijs slechts f3 - 00. Advertentien worden tegen 15 cents den regel geplaatst.

*Dicere verum
Quid vetat?* HORATIUS

NOMMER 69

'S BOSCH.

ZATURDAG 9 JUNIJ 1832.

Uit hoofde van het invallende PINKSTERFEEST zal ons volgend nummer een dag later uitkomen.

Nederlanden.

De gedeputeerde staten der provincie Noord-Brabant, onderrigt zijnde, dat vele ingezetenen nog geene aansalte maken, om hunne voer- en rijtuigen, naar het voor deze provincie aangenomen, evenwijdig karrespoor te doen inrigten, en dat, daar de invoering van hetzelfde op den 1 julij aanstaande bepaald is en bepaald blijft, zij dus den daartoe aan hun gelaten tijd laten verloop, en zich dus blootstellen aan de penaltiteiten bij de ordonnantie op dat stuk vastgesteld.

Schrijven de stedelijke en plaatselijke besturen aan, om hunne ingezetenen daarop attent te maken, en dezelve in hun eigen belang ernstig aan te manen, om zich den nog tot aan den 1 julij overblijvendden tijd ten nutte te maken, en zich stiptelijk naar de bepalingen der bedoelde ordonnantie te regelen, zullende dit besluit ten dien einde door middel van het *Provinciaal Blad* ter kennis van die besturen worden gebracht, en daarenboven in de binnen deze provincie uitkomende nieuwspapieren worden geinsereerd.

's Hertogenbosch, den 29 mei 1832.

De gedeputeerde staten voornoemd,
A. J. L. VAN DEN BOGAERDE.
Ter ordonnantie van dezelve,
F. X. VERHEYEN.

(Vervolg en slot der Mededeeling van Z. Excell. den minister van buitenlandsche zaken, gedaan op den 29 mei jl., in de beide kamers der staten generaal).

Behalve de in des ministers rede ingelaschte staatsstukken, zijn door Z. Excell. nog de volgende aan de staten-generaal overgelegd.

VERKLARING.

Gedurende den ganschen loop der onderhandelingen, welke de belgische aangelegden ten onderwerp hebben, heeft de Keizer niet opgehouden aan Z. M. den Koning der Nederlanden ondubbelzinnige bevestigingen van achting en vriendschap te geven.

Van het oogmerk af, dat de afscheiding der beide groote deelen van het rijk door den Koning zelven verlaned is geworden, en dat zich de vraag heeft opgedaan van het bepalen der voorwaarden, op welke de nieuwe belgische staat een onafhankelijk hestaan zoude genieten, hebben al de zorgen en pogingen der russische gevolmagtigden te Londen ten doel gehad voor de belangen van Holland te waken, en de regten van deszelfs soevereiniteit te doen eerbiedigen. Te midden der krijgsvoorstellingen schenen al de wenschen van Z. M. den Koning der Nederlanden zelven tot eene minnelijke schikking en eene vreedzame verevening der geschillen tusschen Holland en Belgie te strekken. Het moest bovendien voor hem van het uiterste belang zijn, zoo spoedig mogelijk, een einde te kunnen maken aan de lasten, zijnen onderdanen door den staat van oorlog opgelegd. Te dezen opzichte geenen anderen wensch dan zijn doorluchtige vriend en bondgenoot koesterende, had de Keizer aan zijne gevolmagtigden voorgeschreven om de bedoelingen des Konings te ondersteunen, en het kabinet van 's Gravenhage zal onwifselbaar niet weigeren, hun het recht te laten wervaren, dat zij zich, bij elke gelegenheid, die zij gehad hebben om deszelfs bedoelingen en voornemens te kennen, met ijver en volharding van dezen taak gekweten hebben. De moeijelijkheden, welke zich tegen hunne pogingen hebben opgedaan, zijn dikwijls onoverkomelijk geweest. De Keizer heeft die te meer moeten betreuren, omdat zij deszelfs moeijelijkheden waren, welke het denkbeeld tot het verdrag van den 3 (15) november geteekend, hadden ingeleverd. Inmiddels, hoe gewigtig ook de bedenkingen mogten zijn, welke deszelfs gevolmagtigden noopten deel aan deze handeling te nemen, was het Z. Keizerl. M. voldoende, te weten, dat de Koning der Nederlanden daartoe niet was toegetreden, om zelve zijne bekrachtiging daarvan te schorsen.

Met het nemen van dit besluit wenschte de Keizer aan den eenen kant, aan Z. M. den Koning der Nederlanden een nieuw bewijs te geven van den eerbied, welchen hij onveranderlijk voor de regten van deszelfs kroon koestert, en, aan den anderen kant, hem de middelen te verschaffen, om hem met eer en waardigheid de hem omringende gevaarlijke verwickelingen te boren te komen. Eene vrijwillige toetreding tot de schikkingen, bekrachtigd door het verdrag van den 3 (15) november, behoudens de wijzigingen, welke in eene allerlaatste overeenkomst tusschen de beide landen zouden kunnen worden opgenomen, kon alleen deze langdurige en moeijelijke onderhandeling op eene voldoende wijze ten einde brengen.

Het kabinet van Z. M. den Koning der Nederlanden heeft dit anders begrepen. De Keizer zal zich niet uittalen over de beweegredenen, welke Z. M. in eene zoo beslissende omstandigheid geleid hebben. Overeenkomstig zijne vroegere verklaring, erkent hij zijnen doord. vriend als den eenigen regter van zijne besluiten, in eene zaak, die de regten zijner kroon van zoo nabij betreft. Maar Z. Keizerl. M. kan zich niet ontveinzen, en wij verklaren zulks met een gevoel van diep leedwezen, dat het kabinet der Nederlanden voor altijd eene laatste gelegenheid heeft verloren, om de belgische zaak op eene met deszelfs ware belangen overeenkomstige wijze ten einde te brengen, en dat zijne bondgenooten, vooral Rusland, nu te vergeefs naar middelen zouden zoeken om hetzelfde nog van dienst te kunnen zijn.

De Keizer heeft de pligten van eene opregte vriendschap jegens Z. M. den Koning der Nederlanden eerlijk vervuld, maar vermag geenszins die vergeten, welke het europeesch verbond hem opleggen, veel minder nog de zoodanige, die hij geroepen is te vervallen jegens de volken, welke de Voorzienigheid hem heeft toebetrouwd. Het zijn deze pligten, welke Z. Keizerl. M. voortaan alleen moet raadplegen nopens het te nemen besluit, ten aanzien van de belgische zaak. Ten gevolge van dien, heeft Z. Keizerl. M. den ondergeteekenden gelast, het navolgende te verklaren;

Na al de middelen van overreding en van bevrediging te hebben uitgeput, welke dienen konden om Z. M. Koning *Willem* te ondersteunen, ten einde door eene minnelijke schikking, en overeenkomstig met de waardigheid van zijne kroon zoo wel als met het belang van zijne ham getrouw geblevene onderdanen, de scheiding van de beide groote afdelingen van zijn koninkrijk tot stand te brengen, ziet Z. M.

geene mogelijkheid om den Koning der Nederlanden verder eenigen steun of eenige hulp toe te brengen.

Hoe gevaarlijk ook de toestand moge zijn, in welchen de Koning zich geplaatst heeft, en welke de gevolgen mogen wezen van zijne afzondering, zoo zal Z. Keizerl. M. het gevoel van zijn hart met een onuitsprekelijk leedwezen onderdrukkende, meenen, Holland alleen verantwoordelijk te moeten laten voor de gebeurtenissen, welke deze staat van zaken kan na zich slepen.

Getrouw aan zijne beginselen, zal Zijne Majesteit geen deel nemen aan het aanwenden van middelen van dwang, welke ten oogmerk zouden hebben, om den Koning der Nederlanden, door de kracht van wapenen, te noodzaken de 24 artikelen te onderschrijven. Maar in aanmerking nemende, dat zij de ernige grondslagen bevatten, op welke de afscheiding van Belgie van Holland kan worden tot stand gebracht, behoudens de wijzigingen, welke in een bepaald verdrag tusschen de beide landen zouden kunnen worden opgenomen, erkent Zijne Keizerlijke Majesteit het regtvaardig en noodig, dat Belgie in het tegenwoordig genot blijve der voordeelen, welke voor hetzelfde voortvloeijen uit de bedoelde artikelen, en inzonderheid uit dat, waarbij deszelfs onzijdigheid wordt bepaald, welker beginsel reeds door Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden zelven is aangenomen.

Als eene noodwendige gevolgtrekking van dit beginsel, zoude Zijne Keizerlijke Majesteit zich niet kunnen verzetten tegen zoodanige middelen van dwang, als de conferentie zoude kunnen aanwenden, ten einde die onzijdigheid te waarborgen en te beschermen, bijaldien zij door het hervatten der vijandelijkheden van de zijde van Holland mogt worden geschonden. Indien zich ongelukkiglijk dit geval mogt opdoen, zou Zijne Keizerlijke Majesteit zich voorbehouden, om zich met zijne bondgenooten te verstaan, nopens de beste middelen, om terstond die onzijdigheid te herstellen, ten einde den algemeenen vrede tegen alle inbreuk te verzekeren.

Dit zijn de besluiten, tot welke de Keizer het zijn pligt heeft gerekend te komen. Daar hij zich, in den tegenwoordigen stand van zaken, niet langer in staat bevindt, om aan Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden meer regtstreeks nuttige blijken van vriendschap en belangstelling te geven, laat hij het aan de wijsheid van het kabinet van 's Gravenhage over, om de gevolgen te overwegen van eenen staat van zaken, welke eene opregte en belangelooze vriendschap aan hetzelfde zoude hebben willen besparen.

(Get.) Graaf ALEXIS ORLOFF.

VERDRAG van den 14 december 1831, betrekkelijk de slechting der belgische vestingen. (Zie ons nummer 62 van donderdag den 24 mei 1832.)

PROTOCOL no. 55 met bijlage van den 31 januarij 1832. (Zie no. 46 van dingsdag den 7 february 1832.)

Id. 56 van den 5 april 1832. (Zie no. 45 van zaterdag 14 april 1832.)

Id. 57 met annex van den 18 april 1832. (Zie no. 55 van dingsdag den 8 mei 1832.)

Id. 58 van den 4 mei 1832. (Zie no. 60 van zaterdag den 19 mei 1832.)

BEKRACHTIGING van Z. M. den Keizer aller Russen, op den 18 januarij 1832. (Zie no. 59 van donderdag den 17 mei 1832.)

PROTOCOL no. 59 van den 4 mei 1832. (Zie no. 60 van zaterdag den 19 mei 1832.)
Id. 60 van den 11 mei 1832, betrekkelijk den heer *Thorn*, (Zie no. 62 van donderdag den 24 mei 1832.)

Verhale Nota betrekkelijk de zaak van den heer *Thorn*.

Den, 7 Mei 1832.

Ofschoon de heer *Thorn* beschuldigd is, van eenen aanslag op de veiligheid van den staat gesmeed te hebben, en ofschoon geenerlei staatkundige overweging het regt der regering kunnē beperken, om aan het regt zijnen vrijen loop te laten in een crimineel regtsgeeding; dat reeds in september 1831 begonnen is, zoo heeft toch de in hechtenisneming van dien persoon niet plaats gehad, ten gevolge der bevelen van den Koning, Groot Hertog. Maar naardien deze onvoorziene en onverwachte gebeurtenis, thans eene gedane zaak is, heeft Z. M. uit de naristen, die terstond, nadat men daarvan in 's Gravenhage was onderrigt geworden, volgens deszelfs bevelen in het groot-hertogdom ingewonnen zijn, begrepen, dat de eenvoudige en onvoorwaardelijke terugzending van den gevangenen den nadeeligsten indruk op de ingezetenen van het groot-hertogdom, die aan de wettige zaak getrouw gebleven waren, zou maken, en wellicht gevaarlijke gevolgen zou hebben voor de veiligheid van den heer *Thorn* zelf. Inderdaad zoude eene nieuwe verbittering der gemoederen onvermijdelijk worden, op het oogmerk, dat de bloedverwanten en vrienden der luxemburgsche gevangenen, — welker getal, volgens de nasporingen in de families, tot 32 schijnt aangegroeid te zijn, die om staatkundige redenen te Namen in de gevangenis smachten, en waarvan de gevangenneming te Ettelbrück en elders, reeds in het protocol der deutsche bondsvergadering van 5 april vermeld, niet regelmatig is geweest — moesten zien, dat de regering de aan hare getrouwe onderdanen verschuldigde bescherming nū het oog verloor, en het middel, om de gevangenen aan de vrijheid weder te geven, liet varen, hetwelk het toeval aan dezelve heeft verschafte, ten gevolge eener eigenmatige onderneming, waartoe die gevangenneming der gezegde bloedverwanten en vrienden heeft doen besluiten. De deutsche bondsvergadering, welke op denzelfden dag twee besluiten betrekkelijk deze beide onderwerpen genomen heeft, schijnt daardoor van haren kant het gevoel te hebben aan den dag gelegd, dat de beide gevallen met elkander in verband staan. In dezen staat van zaken heeft de regering van den Koning, Groot-Hertog, geoordeeld, dat het geschiktste middel, om een einde aan de moeijelijkheden te maken, eene afwisseling zal zijn van den heer *Thorn* tegen de luxemburgsche gevangenen, die te Namen of elders, om staatkundige redenen, worden gevangen gehouden, en het in vrijheid stellen der personen, die, na de in hechtenisneming van den heer *Thorn*, in verzet vervold, en, als maatregel van wedervergelding, door de agenten van het opgeworpen bevind gevangen genomen zijn; alsmede de intrèkking der tegen anderen uitgevaardigde bevelen tot in hechtenisneming.

Op de aanmerking, dat de aanhouding van den heer *Thorn* eene daad van vijandelijkheid is, veroorlooft men zich te antwoorden, dat de opligtig en seragenzetting der bovengemelde Luxemburgers, en de werken van aanval tegen het koninkrijk van Anwerpen en tegen het nederlandsche smaldeel-werken, — werken, die onder ophoud den voortgezet worden, — in het bijzonder dien naam schijnen te verdienen.

HH. KK. HH. de veldmaarschalk prins van Oranje en prins Frederik, zijn gisteren morgen van hier naar 's Hage vertrokken, alwaar Hoogstdezelve in den namiddag zijn aangekomen.

Naar men verneemt zullen HH. KK. HH. zich binnen kort naar Tilburg begeven.

— H. K. H. de prinses van Oranje is van het Loo te 's Hage teruggekeerd.

— Z. M. heeft dezer dagen den ceremoniemeester, baron Snouckaert van Schaumburg benoemd tot opperschenker van 's Konings huys, in plaats van wijlen den baron d'Yvoy van Mydrecht.

— De *Staats-Courant* van gisteren deelt het volgende mede. Bij koninklijk besluit zijn tot officieren bij de mobiele Noord-Brabandsche schutterij benoemd:

Tot 1ste luitenant's afdeeling's-adjudanten: G. van Haarlem; W. G. Hubert en J. van Dam.

Tot 1ste luitenant's bataillons-adjudanten: A. H. Anten; G. W. van Windsheym; Luckhardt; A. H. Bunnik en J. C. Bross.

Tot 2de luitenant's bataillons-adjudanten: L. K. Bodmer; Maclod Norman en D. J. Yserman.

Tot 1ste luitenant-kwartiermeesters: M. C. Cars; J. Crevecoeur en W. C. E. Knock.

Tot 2de luitenant-kwartiermeesters: J. Bergen en ... Vermaten.

Tot kapiteins: F. Blatter; J. B. Meister; J. Slaymer; J. Salverda; ... van Dyk; ... Schneidus; ... Breekpot; P. Miltenberg; J. Scheltus; A. G. M. Utrecht van Regten; J. M. Hamer, A. M. van Lekhorst; S. M. Dolleman; P. H. Hurion; A. Schrynwerker; A. G. Sutherland; Leonardus Antonius Lichtveld; Michaël Petrus Smets; Michaël Cornelis van Mourick; G. A. Kuis ten van Hoesen; H. B. Bekkers; Jhr. Johannes Willem van Thye Hannes; Pieter van Poppel; Jacobus Cornelis Wias; Johan Maas Augustus Brandt; Cornelis Bernard van Beugen en Andries Jacob Lieth.

Tot 1ste luitenant's: P. J. Hartsteen; A. A. van der Linden; A. P. Luppens; P. J. Compans; A. van der Poort; J. G. A. Beyer; ... Stroo; G. J. Klobbie; ... Maclean; R. L. van Dam; R. D. J. van Pleuren; G. Weimar; W. A. Vaillant; G. J. G. Meyer; C. J. Schiuter; J. Wilson; N. Boon; P. Troost; Trier van Lamsweerden; Mr. Leopoldus Josephus Arnoldus Antonius de la Court; Josephus Ludovicus Henricus Anachart; Leendert Cornelis van der Ven; Pieter Bernard Reeringh; Lodewyk Boudewyn Dierckens; Jhr. Pierre Jean Guillaume Martini; N. J. Janssen; Martinus Willem Pastoors; Franciscus Gerardus Bogers; Martinus W. Nieuwenhuyzen; Jan Joseph de Loecker en Adrianus van de Werk.

Tot 2de luitenant's: N. C. Vinkhuizen; J. H. Vos van Ryswyk, S. Orobio de Castro; J. A. Frandt; K. J. Schimpf; W. Borschman; C. H. J. Jonk; Schuller van der Werven; J. C. Wegenhuizen; Mr. Willem Frederik Ewald Marggraaf; Adrianus Jan van Blydenbergh; Mr. Eduardus Johannes Petrus van Meeuwen, Mr. Hendrik Jan Jacob van Convent ten Oever; Mr. Willem François Emile van der Borch; Frederik van Naerssen; Jan Drabbe; Quirinus Beljaards; Johannes Jacobus O'Reilly; Jacobus Adrianus Tengnagel de Raad; Michael Josephus Crefcoeur; Adrianus Josephus Nissen; Carel Marinus Frylinck; Herman Theodore Prins; Jan Jacob Clarion; Johannes Bouwens, en Leonardus Johannes de Gids.

— Bij koninklijk besluit van den 30 mei worden nadere bepalingen omtrent den doortogt van landverhuizende personen vastgesteld, zoo als, dat de verordeningen van het besluit van den 28 februarij 1828 (*Staatsblad*, n°. 3), omtrent den doortogt van landverhuizende personen, ook van toepassing zullen zijn op alle hoegenaamde vreemdelingen, die zich uit hun land verwijderen, om, over Nederland, naar Amerika te vertrekken, onverschillig of zij afzonderlijk dan wel troepsgewijze naar de nederlandsche grenzen afreizen, en gezamenlijk dan wel individueel eene overeenkomst met reeders of bevrachters van schepen aangaan, tot hunne overbrenging naar de plaats hunner bestemming, en dat de acte van borgtocht, bedoeld bij art. 2, lett. d, van voormeld besluit, steeds zal behooren te zijn voorzien van eene verklaring van het stedelijk of plaatselijk bestuur, onder hetwelk de borgen behooren, ten opzichte der soliditeit van het nederlandsche handelshuis, hetwelk zich tot borg heeft gesteld.

— Heden zullen de beraadslagingen in de tweede kamer der staten-generaal aanvangen over het voorstel tot suppletie van het krediet voor de oorlogs-kosten.

— De baron Durand de Mareuil, gewezen zaakgelastigde van Frankrijk bij ons hof, is eergisteren morgen, van 's Hage komende, Breda gepasseerd, over Parijs naar Londen zich begevend, ten einde aldaar den prins Talleyrand, die zich voor eenige maanden naar het vaste land begeeft, voorloopig als gezant bij het britsche hof en bij de conferentie te vervangen.

— Naar men verneemt zal het kamp, hetwelk in de omstreken van Eindhoven tegen den 15 dezer moest opgeslagen worden, even als dat bij Rijen, nabij Breda, niet voor den 23 dezer betrokken worden.

— Door het bestraf der stad Nijmegen is eene commissie

benoemd, welke belast is met het toezigt en de zorg, over alles, wat tot de zaak, de cholera betreffende, betrekking heeft; de regering heeft reeds maatregelen tot wering en voorbehoeding der ziekte genomen.

— De hertog van Cambridge, onler-Koning van Hanover, heeft den 30 mei de algemeene staten-vergadering van dat rijk geopend. Z. M. de Koning van Hanover heeft bepaald, dat aan die vergadering eene ontworpenen nieuwe grondwet voor Hanover en Hoogstdezelfs besluiten daaromtrent zullen voorgelegd worden. De grondslagen daarvan zullen zijn: trouwe vervulling der verplichtingen jegens het duitsche verbond; vaste handhaving der regten des Konings, en openlijke erkenning der regten en vrijheden zijner onderdagen. Eene doelmatige werkzaamheid der Staten en eenige veranderingen in derzelve samenstelling zullen daarvan het gevolg zijn.

— Vierde uitloting der oorlogs-lasten, op maandag den 4 juny: N°. 370, 664, 798, 963, 1259, 1600, 1779, 1928, 2023, 2083, 2197, 2332, 2573, 2865, 2961, 3285, 3481, 3506, 3868, 4160, 4488, 4641, 4871, 5000, 5155, 5507, 5761, 5839, 5851, 5938, 6113, 6334, 6339, 6773, 6786, 7088, 7276, 7976, 8340, 8348, 8378, 8382, 8437, 8571, 8652, 8762, 9422, 9986, 10140, 10302, 10425, 10680, 10813, 10970, 11011, 11310, 11611, 11862, 11880, 12002, 12351, 12569, 12737, 12777, 12794, 12812, 12852, 12914, 12960, 13209, 13234, 13496, 13523, 13537, 13565, 13717, 13720, 14022, 14584, 14646.

Italië.

ROME.

Onderscheidene zaken zijn in de vergadering van de ritus van den 7 april, in het Vatikaan, voorgesteld. Mgr. de kardinaal Pedicini stelde voor, op den eisch van den bisschop van ... dat aan de vereering, van onheugelijken tijd gedaan aan den heiligen Ceccard, martelaar en bisschop van Luni, die in de 5de eeuw voor het geloof gestorven is, voor bestendig zou verklaren; men bediscutieerde vervolgens, op het voorstel van denzelfden kardinaal, een dergelijk geschil over de vereering, van onheugelijken tijd gedaan aan den gelukzaligen Joannes Bufalari, van Amalia, bekend onder den naam van den gelukzaligen Joannes de Rieti, omdat hij in deze stad gewoond en aldaar in het jaar 1347 overleden was. Deze zaak werd verzocht door den pater Amoretti, generaal-assistent der orde van den heiligen Augustinus, in welke orde de gelukzalige assistent geprofessied was. Mgr. de kardinaal Zurla stelde eene andere zaak van onheugelijke vereering voor, voor den heiligen Conradus, cistercienser religieus en leerling van den heiligen Bernardus. Deze heilige was geboortig uit het geslacht Guephen der hertogen van Beieren, en stierf in de 12 eeuw; deze zaak werd gevolgd uit naam van den bisschop van Molfetta, wiens kathedrale Kerk aan den heiligen Conradus is toegewijd. Op de instantie van pater Jabalot, pro-vicaris der dominicanen, stelde men voor de derde maal voor de zaak van onheugelijke vereering, gedaan aan den gelukzaligen Joannes Dominici, kardinaal en bisschop van Ragusa, in het jaar 1420 te Baden overleden. Mgr. de kardinaal Zurla stelde, op instantie van mgr. Mattad, patriarch van Antiochie, nog de twijfeling voor, of men voor geldig moest verklaren de procedures, gevoerd te Praag, bisdome van Autun, in Frankrijk, zoo op het gezag van den ordinaris in de jaren 1715 en 1821, als op het apostoliek gezag in 1830, om de heldhaftigheid der dengden te bewijzen van de eerwaardige dienstmaagd van God, zuster Margaretha Maria Alacoque, non van de visitatie. Eindelijk deed de kardinaal Caleffi de vraag, of men de zaak van den dienaar Gods, pater Franciscus Antonius Fasani, priester van de orde der conventuelen, geboren te Lucca, op het einde der 17de eeuw, die 47 jaren in zijne orde met eenen grooten roem van heiligheid had doorgebracht, en die in het jaar 1742, in den ouderdom van 61 jaren, stierf, moest inbrengen; deze religieus bezat eenen verwonderlijken ijver voor de zaligheid der zielen, voor de religieuze observantie, voor de penitentie en voor het temmen der driften van de menschelijke natuur. Al deze zaken hebben een gelukkig gevolg gehad en de besluiten der congregatie van de ritus zijn door den heiligen Vader volkomen goedgekeurd en bevestigd.

Frankrijk.

PARIS, 3 Juny.

In het verslag, hetwelk van regeringswege, omtrent den toestand der westelijke departementen wordt openbaar gemaakt, vindt men, dat er eenige gewigtige papieren in handen van het bestuur zijn gevallen, waaruit met zekerheid zoude blijken, dat zoowel de hertogin van Berry als de generaal Bourmont, zich beide reeds sedert eenen geruimen tijd in de Vendée bevinden. Het gouvernement heeft dadelijk na deze ontdekking aan alle burgerlijke en militaire ambtenaren gelast de nasporingen te verdubbelen, en wanneer men zich van hunne personen weerter konde maken, beide in hechtenis te nemen.

Bijzondere berigten uit Bourbon Vendée, onder dagtekening van den 31 mei ontvangen, voegen hierbij, dat de papieren, waarvan in het bovenstaand berigt gesproken wordt, in de nabijheid van het kasteel la Chastère, en gedeeltelijk bij een den

hoofden van den opstand, den heer *de l'Aubepin*, gevonden zijn. Onder anderen vindt men daarbij eenige brieven door de hertogin *van Berry* ondertekend, waarbij deze vorstin hare aanhangers in het westen, tot eenen algemeenen opstand; welke vroeger op den 24 mei bepaald, doch vervolgens tot den 4 juni is uitgesteld, aanmoedigt. De belangrijkste dezer brieven zoude uit Bourbon Vendée zelve, van den 18 mei zijn gedagteekend, en aldus luiden:

«Ik zie mij door de berigten, welke in uwe laatste zijn vervat, te leure gesteld. Gij zult u herinneren, mijnheer de markies, dat de inhoud uwer vorige dépêches mij heeft doen besluiten, om onze belangen geheel aan de grootmoedigheid der inwoners dezer westelijke departementen te vertrouwen. De order om den 24 dezer de wapenen op te vatten, werd door mij gegeven in de overtuiging, dat gij daaraan zoudt medewerken, en dat wij over het geheel in het zuiden des rijk's ondersteuning zouden vinden. Indien ik genoodzaakt werd het land op nieuw te verlaten, zoo als het onmiddellijk gevolg moet zijn, indien de voorgenomene beweging niet wordt uitgevoerd, zoude ik onze zaak als verloren moeten rekenen. Voor het oogenblik de raadgevingen van den maarschalk missende, zoben ik slechts met moeite tot dit besluit gekomen; doch ik houde mij verzekerd, dat ook deze zich, wanneer de tijd daar is, op zwaai post zal laten vinden. Ik heb thans uwe medewerking en uwen ijver ingeroepen, en de eenmaal gegeven order zal in allen geval in de westelijke departementen behoren te worden opgevolgd. Ik moet thans nog uwe aandacht op het lager vestigen, hetwelk alleen in staat is ons de overhand te doen behouden. Het is pligt om hetzelfde door alle middelen tot ons belang over te halen. Ik verzoeke u dus twee dagen te voren mijne proclamatie te verspreiden, en geene dwangmiddelen te gebruiken, zoo lang er de geringste hoop overblijft om in der minne het gemeene doel te bereiken.

(get.) *Maria Caroline*, Regentes van Frankrijk.

— *Afschrift van eenen anderen brief van de hertogin van Berry.*

Mijn waarde *Coislin!* sedert lang ken ik den ijver en de gehechtheid, welke gij en de uwen hebt voor de zaak van mijnen zoon; het is mij aangenaam u te herhalen dat ik bij alle gelegenheden geheel op u vertrouwe, zoo als gij op mijne erkentelijkheid kunt rekenen.

(get.) *Maria Caroline.*

— Een brief in cyferalfabet, hetwelk men heeft weten te ontraadselen, luidt als volgt: «De hertogin *van Berry*, althans men onderstelt zulks, is tusschen Perpignan en Marseille; zij heeft geheel het Zuiden in eene kales doorgereden, met paspoorten onder eenen verdichten naam; zij was vergezeld door den heer *de Bourmont*; zij is Bordeaux door getrokken, en heeft zich vervolgens in de Vendée geworpen. Er zijn sterke redenen om te gelooven dat zij zich in dit oogenblik in dat gedeelte der Vendée bevindt, hetwelk *le Marais* wordt genoemd; men is haar op het spoor.

Onder de overige papieren, welke de overheid heeft bemagtigd, verzekert men dat zich eene proclamatie der hertogin *van Berry* bevindt, bij welke zij hare aankomst in de Vendée bekend maakt; en voorts eene uit Nantes gedagteekende order van den maarschalk graaf *de Bourmont*, aan onderscheidene gemeenten bevelende de wapenen op te vatten.

Men heeft ook nog gevonden eene briefwisseling tusschen de voornaamste opperhoofden der *Carlsten*.

Wij herhalen het: die ontdekkingen zijn van hoog gewigt; de zamenzwering is thans verijdeld, de opperhoofden zijn bekend, de middelen, welke zij moesten aanwenden, zijn vernietigd: den dwazen die haar hebben ondernomen, rest niets anders meer, dan hun heil in de slugt te zoeken.

— De Koning is gisteren avond (2 juni) op St. Cloud aangekomen.

— De opstand in de westelijke departementen heeft een zo verontwaardigend aanzien gekregen, dat de regering zich in de noodzakelijkheid bevindt om buitengewoon strenge maatregelen daartegen aan te wenden. De minister van binnenlandsche zaken heeft deswege den Koning een verslag aangeboden van dezen hoofdzakelijken inhoud:

«De eerste pligt der regering is de openbare rust te bewaren en te beschermen. De wet heeft voorzien in de gevallen, waarin het gewoon recht ontoereikend is tot het herstel der orde, en heeft buitengewone middelen vastgesteld. Thans is het tijd, die in werking te brengen.

De partij van het vervallen stamhuis had een complot gesmeed, dat op verschillende punten gelijktijdig moest uitbarsten. Te Marseille is zij zonder gevecht overwonnen en toen heeft zij getracht den burger-oorlog in het westen aan te stoken. De chouannerie, het oude wapen dier partij, is als naar gewoonte met roof, brand en moord op nieuw te voorschijn getreden. In de provincien, die de opstandelingen afsloepen, staat de handel stil, is de veiligheid der personen onzeker geworden en de bedeeling van het recht gestaakt. Die toestand van zaken kan niet voortduren. Door den ijver, moed en trouw van de overheden, nationale garde en troepen van linie is op onderscheidene plaatsen het oproer reeds gedempt en in eenen engeren kring opgesloten, waaraan het nu in één oogenblik moet vernietigd worden. Het

bestuur des Konings heeft steeds het gemeene recht geëerbiedigd; doch bij de rooverijen, die de oproerigen bedrijven, kan eene langere volharding op den gewonen weg geen ander gevolg hebben, dan een brandpunt te voeden, dat gebluscht worden moet binnen de grenzen, waarin het thans beperkt is. De mensche-lijkheid zelve eischt afdoende maatregelen, welke tot eene speciale wetgeving behooren en wier gebruik te zeer geregvaardigd wordt door de buitensporigheden, welke daartoe aanleiding geven. Eene snelle en gestrenge betengeling zal het bloed der brave soldaten en dat der burgers, die in hunne gevaren deelen, sparen en te gelijk de ongelukkigen redden, die door deze partij in hun verderf worden gestort.

In aller belang wordt het in staat van beleg verklaren van de arrondissementen van Laval, Château-Gonthier en Vitré gevorderd, om een einde aan de wanorde te maken.

Ten gevolge van dit rapport heeft de Koning eene ordonnantie geteekend, waarbij de gemeenten, begrepen in de arrondissementen van Laval, Château-Gonthier en Vitré, in staat van beleg worden verklaard.

Die gemeenten zijn 234 in getal en hare bevolking wordt op 272,642 inwoners geschat. (Zie ons vorig nummer.)

Van den 4.

Rapport aan den Koning gedaan.

Sire,

Sedert Uwe Majesteit gelast heeft dat de arrondissementen van Laval, Vitré en Château-Gonthier in staat van beleg zouden worden gesteld, is er eene nieuwe belangrijke omstandigheid, de tegenwoordigheid namelijk der hertogin *van Berry* in het westen, ter kennis van het gouvernement gekomen.

Ofschoon het reeds op zich zelve geruststellend is, dat deze Vorstin, op het oogenblik, waarin zij de wet van 10 april 1832 overtreedt, slechts gekomen schijnt om, zoowel in de Vendée als te Marseille, getuige te zijn van het vergeefsche harer pogingen, om door burgeroorlog eene omwenteling te bewerken, zoo vindt echter het bestuur, in den aard dezer onderneming, in de aanmatiging vooral om zich als regentes voor te doen in de omstandigheid eindelijk dat de voormalige maarschalk *Bourmont*, in hare naam aan de hoofden der opstandelingen, in corpsen ingedeeld, bevelen geeft, overvloedig aanleiding om tot zoodanige buitengewone maatregelen toevlugt te nemen, welke geschikt zijn om de gevangenneming zoo der hertogin *van Berry* als van den heer *de Bourmont* en hunne aanhangers te bevorderen. Het is noodzakelijk dat de hertogin het wettig en nationaal gezag, hetwelk bestemd is om hare dwaze ondernemingen te keer te gaan, in deszelfs geheele kracht ontwikkeld vindt. Vier departementen schijnen haar sedert hare aankomst in de Vendée tot schuilplaats te verstrekken. Het is daar, dat men haar moet insluiten en zich van hare persoon meester maken; om met dit doel aan de nasporingen en verdere maatregelen meer nadruk te kunnen bijzetten, was het wenschelijk, dat men dadelijk het krachtigste aller middelen, de in staat van belegstelling der vier departementen mogt aanwenden.

Deze maatregel zal slechts zoo lang duren, tot dat de hertogin zal ophouden door hare tegenwoordigheid den burgeroorlog aldaar aan te stoken.

MONTALIVET.

De gemeenten gelegen in de departementen van Maine et Loire, Vendée, Loire Inférieure et Deux Sèvres worden in staat van beleg gesteld.

LODEWIJK PHILIPS.

— Men leest in eenen particulieren brief uit Angers, van den 31 mei het volgende:

De tijdingen zijn heden beter. De benden der chouans zijn op alle punten terug gedreven. De beide meest in opstand zijnde departementen zijn la Mayenne en la Sarthe: allerwege zijn de Chouans geslagen. De generaal *Clouet* voert over hen het opperbevel; hij heeft den heer *de Pontfarcy* onder zijne orders. — *Clouet* heeft aan den prokureur des Konings te Laval en aan den sekretaris-generaal (dienstdoende prefekt) twee koeriers afgevaardigd, voor zich en *Pontfarcy* eenen buitenlandsche reispaar vragende, waartegen hij zich verbond om de Chouans de wapenen te doen nederleggen; hij heeft ten antwoord bekomen, dat hij den oorlog had aangevangen, en nu denzelfven ook moogt eindigen; dat hij op geen kwartier had te hopen. In zijne officiële mededeelingen neemt *Clouet* den titel aan van luitenant-generaal, kammandant-en-chef der provincie van het westen. Segré is thans in rust. De spoedige demonstratie, door ons bewerkstelligd, heeft al het rumoer en geweld tot zwijgen gebracht.

— Wij kunnen verzekeren, dat het huwelijk van prinses *Luisa*, oudste dochter des Konings, met Z. Maj. den Koning der Belgen te Compiègne in de zamenkomst der beide souvereinen besloten is. Wij gelooven zeker te zijn dat dit huwelijk in juli aanstaande in die stad zal plaats grijpen.

— De Keizer en de Keizerin van Oostenrijk zijn te Triest aangekomen.

— Hoewel men vroeger eenen gelukkigen keer in de ziekte van den hertog van Reichstadt meende waargenomen te hebben, zoo luiden de laatste berigten uit Weenen zeer ongunstig om trent zijnen toestand.

— Eene koninklijke ordonnantie van den 25 mei, gegeven nit kracht der redactie, daargesteld bij de wet van den 21 april 1832, behelst, dat de tractementen der aartsbisschoppen en bisschoppen bepaald zijn als volgt, te rekenen van den 1ste mei 1832; te weten: het tractement van mgr. den aartsbisschop van Parijs op 40,000 franken, dat der andere aartsbisschoppen op 15,000 en dat der bisschoppen op 10,000 franken.

— In het *Journal des Debats* en in alle andere ministeriële dagbladen leest men het volgende:

De dépêches uit het westen melden dat de opstand op alle punten beteugeld is. De *Courrier Français* deelt drie brieven en afschriften van onderscheidene bevelen van de hertogin aan het leger in de Vendée mede.

De *Moniteur* van den 3 meldt dat er vele personen, bij wien huiszoekingen gedaan en papieren gevonden zijn, in hechtenis zijn genomen; de opstand was bijna op alle punten gestild.

Belgie.

BRUSSEL, den 5 Juny.

In de zitting van den senaat van gisteren is een voorstel van den heer *Bogrand* aangenomen, dat, namelijk de attributien, die aan den staatsraad bij de wet van den 21 april 1810 opzigtelijk de mijnen toebetroefd waren, tot dat er op eene andere wijze in zal zijn voorzien en uiterlijk tot 1 januarij 1834, uitgeoefend worden door eenen raad, welken de Koning benoemen en uit een lid van de beide kamers, drie regtsgeleerden en twee ingenieurs bestaan zou.

De afgevaardigden hebben gisteren in huone beraadslagingen over het ontwerp van wet op de regterlijke organisatie geopend, en zijn na de algemeene discussie tot aan het 5de art. gevorderd.

— *L'Emancipation* behelst het volgende:

L'Independant kondigde gisteren het gelijktijdig bestaan van drie nieuwe protocollen der conferentie aan. Wij hebben gisteren het 6ste betrekkelijk den heer *Thorn* doen kennen; het 6ste is eene eenvoudige aantekening van nota's van geen belang.

Het 6ste, dat van den 31 mei, zou zijn en hetwelk wij eergisteren bedoelden, is van hoog gewigt. Het schijnt onaanneemelijke voorwaarden te behelzen op welke Koning *Willem* toestemt met Belgie te onderhandelen; het protocol doet ter zelfder tijd de wijze kennen, waarop deze voorwaarden bij de conferentie ontvangen zijn geworden:

1°. Belgie zou afzien van de vaart op de binnen-wateren en aan Holland het ton- en loods-regt op de Schelde toekennen.

2°. Belgie zou afzien van de daarstelling van eenen weg of kanaal, welke Hollandsch Limburg zou doorsnijden.

3°. Het deel der schuld ten laste van Belgie zou worden gekapitaliseerd en Holland in het bezit der citadel van Antwerpen blijven, tot na de volkomen volbrenging van dit deel des traktaats.

4°. Da likwidatie van het syndicaat zou met gelijke kansen voor de beide partijen geschieden; het verlies, indien er bestond, zou zoo wel als de winst gedeeld worden.

5°. Onafhankelijk van het aan Holland toegewezen grondgebied zou deze het kanaal van Maastricht naar 's Bosch in zijne geheele uitgestrektheid verkrijgen, alsmede de aangrenzende dorpen, te weten 51 en 52 belgische gemeenten.

6°. En eindelijk zou de luxemburger kwestie onbeslecht blijven en dezelve, hetzij voor de railing; hetzij voor eenen gedeeltelijken afstand, het voorwerp van een volgend traktaat uitmaken.

Hetzelfde blad voegt er voorts bij, dat de conferentie hare onafzedenheid over deze voorstellen in hetzelfde protocol, het 6ste, zou betuigd, en den hollandschen plenipotentiarissen in bedenking hebben gegeven, of dezelve aan huone nota van 4 mei beantwoorden en of de voorgestelde middelen doelmatig zonden zijn om tot eene eijdelijke schikking te geraken. Het protocol zou met deze woorden eindigen: «Het zal aan de conferentie verblijven de maatregelen van tenuitvoerlegging te bepalen, welke het gewigt der omstandigheden noodzakelijk maken».

De Koning heeft aan al de fransche officieren, ten getalle van 25, kommandanten van kavallerie-detachementen, die hem op 2de reis naar Compiègne begeleid hebben, kostbare ringen en eene gift van 5 franken aan iederen soldaat vereerd.

Men heeft uit Mons berigt van den 4, dat de cholera zich aldaar geopenbaard heeft. Twee personen waren den 2 er aan gestorven; nog twee gevallen hadden zich den 4 geopenbaard, welke lijders weinig hoop op herstel overlieten. Het bestuur had de noodige maatregelen genomen.

Van den 6.

De afgevaardigden hebben in huone zitting van gisteren de beraadslagingen over de wet op de regterlijke organisatie vervolgd. De senaat heeft het rapport der commissie over de wet op de donanen aangehoord.

Het bestuur heeft het gevoelen der provinciale deputatien afgevraagd, aangaande het brengen van wijzigingen in de thans

bestaande gerondheids-maatregelen aan de fransche en pruisische granzen; men wenschte derelve namelijk, ter begunstiging van den handel, zoo veel mogelijk te verligten.

— De berigten uit Mons, Doornik en Wetteren, omtrent de cholera, zijn niet verontrustend. Te Gent zijn den 4 twee sterfgevallen in de hospitalen en drie in de woningen geweest. Twee lijders waren in de beide hospitalen aangebragt en nu vier onder behandeling.

— In den loop der maand mei zijn te Oostende, hiernaar gekomen 83 schepen, waaronder 25 belgische, 1 fransch en 22 engelsche uitgevaren 98 schepen.

— Op last van den minister-directeur van oorlog, gedagte kend 28 mei, is de 3de mobiele militaire divisie afgescheiden geworden van de in de beide Vlaanderen gestationeerde troepen. Het bevel over die divisie blijft toebetrouwd aan den generaal *Niellon*, wiens hoofdkwartier te Termonde is gevestigd. Het commando over de in de beide Vlaanderen gelegerde troepen wordt overgedragen aan den generaal *Maffre*, militairen kommandant van Oost-Vlaanderen, die zijn hoofdkwartier te Gent heeft.

Aan de redactie van den Noord-Brabander.

Ik bevond mij eenige dagen geleden in eene herberg, op een zeker dorp der Meijerij, alwaar eenige landlieden bezig waren met de kaart te spelen, hetwelk ik aanvankelijk niet wist, maar *jas force* genoemd werd. Zonder de meeste bedenkingen, want ik geen liefhebber van het kaartspel, heb ik een glasje bier. Intusschen hoorde ik van tijd tot tijd medespelers op de tafel tikken en daarop volgde het betalen van eenen halven cent aan den tikker, door al de medespelers. Ik hoorde verder al over de pot spreken, zonder te weten wat dat eigenlijk beduidde. Maar mijne nieuwsgierigheid naar het mij onbekende spel, werd vooral opgewekt, toen ik onder dat kaartspelen herhaalde malen van protocollen hoorde spreken, alsof die met dat spel veel overeenkomst hadden. Ik sprak hierover met den man, die dat woord protocollen aanhoudend in den mond had en een der medespelers was. Hij zeide mij, onder anderen, het verwondere u niet, mijnheer! dat ik dit spel bij de protocollen der conferentie van Londen vergelijk. Wij hebben al zoo dikwijls in den pot moeten bijlappen, dat hij voor ons eenvoudige menschen al van belang begint te worden. Het gaat maar om een half centje en er is straks af een gulden in. Op mijne vraag, wanneer die pot dan gewonnen was, kreeg ik ten antwoord: als er honderd uitgespeeld wordt. Maar vriend! het nam ik, hoe vergelijk gij dit dan nu met de protocollen? Omdat ik heb hooren zeggen, was zijn antwoord, dat de afgevaardigden der Mogendheden naar de conferentie te Londen, bij het 50de protocol ook getikt, ik meen gezegd zouden hebben, dat dit het laatste zoude zijn; van den 4 november 1830 tot den 27 oktober 1831 hebben die heeren over den tik gespeeld; en die pot is nog niet uit. Op dit oogenblik zijn zij tot drie en zestig. Wanneer er zoo ieder oogenblik naar evenredigheid moet bijgelapt worden, zal dat dan niet, even als in ons *jas force*, eene groote pot worden? en wie kan op het laatst, wanneer men eens honderd uitgespeeld heeft, dat verlies dragen? En terwijl wij om halve centjes spelen, spelen die heeren om gouden stukken, en dan nog niet op hunnen eigenen naam, maar uit de beurs der natie, die echter nooit de pot kan trekken.

Te vreden over deze uitlegging, slak ik mijne pijp aan, nam mijnen stok en wandelde verder. De redactie zal met het plaatsen van deze mijne ontmoeting eenen dienst doen aan haren

Bestendigen lezer.

BEKENDMAKINGEN.

144. * * Heden nacht omstreeks twaalf uren verfloete teeg voorspoedig van eenen welgeschapenen Z O O N F. M. A. ESSER, Geb. SPELTHAAN 's Hertogenbosch, den 6 Juny 1832.

146. * * Twee of drie J O N G E L I N G E N, 10 en 12 jaren oud, genegen zijnde het Boekdraken of het Boekbinden te leeren, verzoegen zich bij de Drukkers dezer.

PRIJZEN DER GRANEN.

's Hertogenbosch, 7 Juny.

Rogge,	} het nederlandsch mud,	{	7-16 à 6-00
Boekweit,			7-41 à 7-33
Haver,			0-00 à 0-00
Garst,			0-00 à 0-00
Het nederlandsch pond boter.			0-78 à 0-70
De drie nederlandsche ponden roggebrood			31 cents